

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomant: Eva Chvátalová

Téma a rozsah práce: Jeskyně a jejich ochrana v právu

Posuzovaná práce je zpracována v nadstandardním rozsahu 106 stran textu rozděleného, mimo úvod a závěr, do devíti základních kapitol. Vedle samotného textu práce obsahuje řadu příloh, doplňujících vybrané části výkladu. Práce splňuje všechny předepsané formální požadavky a obsahuje předepsané součásti.

Datum odevzdání práce: 26. ledna 2017

Aktuálnost (novost) tématu: Právní úprava jeskyní nebyla dosud na úrovni kvalifikačních prací systematicky zpracována a volbu tématu proto velice vítám. Relevantní právní úprava prošla v posledních letech určitým vývojem, který nebyl dosud komplexně zhodnocen. Téma proto považuji za aktuální.

Náročnost tématu: Zvolené téma zasahuje do oblasti soukromého i veřejného práva. V obou oblastech existuje řada nedořešených základních otázek, počínaje právní povahou jeskyně. Dostupná odborná literatura stejně jako judikatura je poměrně úzká a ne zcela aktuální. Z uvedených důvodů považuji téma za poměrně náročné.

Hodnocení práce: V předložené práci se autorka pokusila o komplexní rozbor právní úpravy ochrany jeskyní v České republice. Vzhledem ke specifičnosti tématu je právní problematika uvozena zevrubným výkladem věcných souvislostí (2. kapitola) a nástinem historického vývoje právní úpravy a jeho věcných aspektů (3. kapitola). Mezinárodní a evropské prameny právní úpravy autorka stručně představila ve 4. a 5. kapitole. Jádrem práce jsou kapitoly 6. až 8., zaměřené na rozbor české právní úpravy, který následně doplňuje 10. kapitola věnovaná vybrané judikatuře českých soudů a případové studii – ochrannému režimu Loupežnické jeskyně. Zvláštní kapitola je věnována exkurzu do právní úpravy ochrany jeskyní ve Slovinsku a jejímu porovnání s českou právní úpravou (9. kapitola).

Jak již zmíněno výše, hodnocená práce je poměrně rozsáhlá a z jejího textu je nesporné, že autorka má ke zvolenému tématu velmi blízký vztah. Práce pokrývá všechna klíčová témata, počínaje vymezením pojmu jeskyně a problematikou vlastnictví jeskyní, přes jednotlivé ochranné režimy, které lze na jeskyně aplikovat a konče otázkami institucionálního a finančního zajištění jejich ochrany. Přes to však musím uvést některé výhrady týkající se jak systematiky práce, tak některých jejích dílčích aspektů.

V rámci výkladu základních pojmů se prolíná výklad z hlediska přírodních věd s výkladem právních pojmů. Zvolený postup příliš nepřispívá k přehlednosti textu, což se týká především legální definice pojmu jeskyně. Daleko vhodnější by se mi jevilo její zařazení na úvod 6. Kapitoly, která na ni bezprostředně navazuje s problematikou vlastnictví jeskyní. Stejně tak zařazení judikatury do samostatné kapitoly (10.1) nepovažuji za šťastné. Relevantní judikatura musí být vyložena v souvislosti s rozbohem příslušných ustanovení platné právní úpravy (kde je koneckonců i zmíněna – viz např. str. 15). Obdobně by bylo vhodné společně vyložit institucionální aspekty (kap. 7) a financování ochrany jeskyní (kap. 6.7).

Z obsahového hlediska musím poukázat na neúplnost výkladu mezinárodní a evropské právní úpravy. Autorka opomíjí řadu významných úmluv, jako např. úmluvu WHC UNESCO nebo Bonnskou úmluvu. Navíc označení 5. kapitoly je nepřesné, neboť nepojednává pouze o unijním právu.

Přestože je text práce jako celek velice rozsáhlý, klíčovým částem vnitrostátní právní úpravy je věnována poměrně málo prostoru. S výjimkou vymezení definice jeskyně se jedná o text na str. 44 až 66. Autorka rozebírá jak primární režim ochrany jeskyní podle § 10 ZOPK, tak další instituty, které lze k ochraně využít. Příkladem může být např. územní ochrana přírody a krajiny. Nerozumím ale autorčinu výběru, kdy v textu podává výklad o NP, CHKO a (N)PP, ale zcela opomíjí (N)PR. Stejně tak zhodnocení významu právní úpravy jeskyní jako stanovišť vybraných druhů je poměrně stručné (str. 60). V textu se vyskytují některé nepřesnosti – zejména zařazení nápravných opatření podle § 86 ZOPK jako sankcí (např. str. 56) nebo používání termínu „vyhrazené horniny“ místo „vyhrazené nerosty“ (např. str. 46).

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: I přes uvedené výhrady mohu konstatovat, že diplomová práce Evy Chvátalové splňuje obsahové a formální požadavky kladené na tento druh prací a **doporučuji** ji k ústní obhajobě s návrhem hodnocení **velmi dobře**.

Otázky k obhajobě:

1. Jaký je vztah jeskyně a ložiska nerostů, ve kterém se jeskyně nachází z pohledu soukromého a veřejného práva? Na str. 111 autorka uvádí, že „jeskyně je představována jednak prostorem pod zemí a jednak nerosty, které tento prostor obklopují“. Odpovídá toto tvrzení legální definici jeskyně?
2. Na jakém právním základě je Správa jeskyní ČR oprávněna vybírat poplatky za vstup do jeskyní a fotografování v nich?

V Praze dne 14. února 2017

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent d.p.